

„Danskeren“

ET NYHEDS- OG OPBYGGELSES-
BLAD FOR DET DANSKE
FOLK I AMERIKA,
udgivet af
Danish Lutheran Publishing House,
Blair, Nebraska.

„Danskeren“ udkommer Onsdag i hver Uge.

Pris pr. Aargang:

De Forenede Stater \$2.00. Udlandet \$2.50
Bladet betales i Forskud.

Bestilling, Betaling, Adresseforandring
etc. med Undtagelse af Bidrag til
Bladets Indhold adresseres
DANISH LUTHERAN PUBL. HOUSE,
Blair, Nebraska.

Alle Bidrag til Bladets Indhold —
Korrespondancer, Afhandlinger og andre
Artikler — sendes til dets Redaktør:
A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second
class matter.

Acceptance for Mailing at special
rate of postage, provided for in Sec-
tion 1103, Act of Oct. 3, 1917, author-
ized on July 8, 1918.

I Tilfælde af, Bladet ikke modtages
regelmæssigt, bedes man klage til det
stedlige Postkontor. Skulde dette ikke
hjælpe, bedes man henvende sig til „Dan-
skeren's Kontor“.

Advertising rates made known upon
application.

Naar Læserne henvender sig til Folk,
som avvertter i Bladet, enten for at kø-
be hos dem eller for at faa Oplysning
om det avverttede, bedes de altid om-
tale, at de saa Avvertisementet i dette
Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Dr. H. G. Stub, som holdt
Festtalen ved Twin City (St.
Paul og Minneapolis) Luther
College Clubs aarlige Fest d. 23.
Februar, hører til den første
Klases Graduerter, som gik ud
fra Luther College i 1866, og
den eneste genlevende, som er i
aktiv Tjeneste (Formand i Den
norske lutherske Kirke i Ame-
rika og ligesaa i National Lu-
theran Council). I sin Tale op-
lyste han, at Grundlæggerens
Formaal med Skolen var, at den
skulde være en „feeder“ for det
teologiske Seminar. („Flklbl.“)

Norsk Præst i Washington, D.
C. Past. C. E. Sybilrud (hvor-
vi som Samfund engang forsøgte
at faa til teologisk Professor
i Engelsk ved vor Skole) blev
den 22. Febr. indsat som Præst
for den norske Menighed i Wash-
ington, D. C. Han er den første
bosiddende norske Præst i Me-
nigheden i Washington. Der var
ca. 100 Mennesker til Stede ved
Gudstjenesten. Distrikts-For-
mand Nordby, af den norsk lu-
therske Kirke, der var der paa
Gennemrejse fra Danmark, ud-
førte Indsættelsen. Desuden talte
Past. Hegge, som var i Byen
i Anledning, af sin Svigersøns
Død. En stor Del af dem, som
kommer til Gudstjenesten i den
norske Kirke, er unge Nordmænd
fra Nordvesten, som midlertidig
er ansat i Regeringens Tjeneste.
(Efter „Luth.“)

Red Wing Seminar haardt
ramt af Pesten. I „Lutheraneren“
af 10. Marts skrives derom bl.
a.: „Vi blev saa vidt færdige
med første Semester Eksamina-
tioner, saa brød Influenza løs.
Hurtig og haardt slog den ned.
De syge blev isoleret i et lille
Hospital, som tilhører Skolen.
Der blev lagt Karantæne paa
Skolen. Klassearbejdet blev ind-
stillet for en Tid... Læger havde
vi, men hvor skulde vi faa
Sygeplejersker fra? Vi prøvde
alle Veje og alle Foreninger,
selv det Røde Kors i Tvilling-
byerne, men ingen var at faa.
Heldigvis var en ung uddannet
Sygeplejerske kommen til Sko-
len for at studere Bibelfag, Miss
Gina Eastvold. Hun blev os til
største Hjælp i Nøden, hun stod
i Spidsen for Arbejdet. Flere
Studenter, baade Karle og Pi-
ger, tilbød frivillig Tjeneste...
Saa snart Symptomer til Lunge-
betændelse viste sig, blev de før-
ste tre indlagt paa Red Wing
Hospital. Men de døde alle tre
der. Lægerne og Sygeplejersker-
ne ved Hospitaliet sagde: „We
are helpless, absolutly help-
less. These patients will not respond
to any aid we bring.“ Sygdom-
men tog fem af de mandlige Ele-
ver i kort Tid.

International Højskole i Dan-
mark. Cand. mag. P. Männiche
arbejder paa Oprettelsen af en in-
ternational Højskole i Danmark.
Han mener, at den danske Folke-
højskole har Betingelser for at
finde Efterlignere i andre
Lande, at Danmark herigennem
skulde blive i Stand til at le-
vere en betydningsfuld pæda-
gogisk Indsats i Fremtidens Ud-
vikling. Af kendte Danske anbe-
fales Tanken bl. a. at Professo-
rne Vilh. Andersen, Harald
Westergaard, Kr. Nyrop, War-
ming m. fl. Flere engelske Stats-
mænd og Politikere har tilsagt
Planen Interesse og Støtte.
(„Danmarksposten“).

De dansk-amerikanske Præster og Præsteløftet.

I Rigsdagen skal ifl. Dagspres-
sens almindelige Gengivelse Hr.
Kirkeminister Povlsen have ud-
talt, at Kravet om Afleggelse af
Præsteløftet af alle Folkekirkenes
Præster, hidtilværende og frem-
tidige, i Henhold til foreslaaet
Nyordning vilde være en Hind-
ring for de dansk-amerikanske
Præster. Ministeren skal samtidig
have udtalt, at der fra den Side
kunde faas den bedste Tilgang.
I dette, at det vilde være den
bedste Tilgang til ellers ubesæt-
telige Præsteembeder, har Mini-
steren utvivlsomt Ret.

Ganske anderledes forholder
det sig med Paastanden om, at
Kravet om Præsteløftet vilde væ-
re en Hindring for saadanne.
I den Anledning turde nogen
nærmere Oplysning være paa sin
Plads. Der er to dansk-lutherske
Kirkesamfund i Amerika. De staa
begge som Kirkesamfund paa
Folkekirkenes Bekendelsesgrund-
lag og lægger Vægt paa at være
ægte Datterkirker af Folkekir-
ken.

Det ene af Samfundene er for
en vistnok væsentlig Del grund-
tværs farvet. Om dette Forhold
til Præsteløftet er jeg imidlertid
ikke kompetent til at udtale mig.
Om det andet Samfund: De fore-
nede danske evang.-lutherske
Kirke i Amerika, maa det
derimod oplyses, at for denne
Kirkeafdelings Vedkommende er
Ministerens Udtalelse ganske
fejlagtig. „Den forenede danske
evang.-luth. Kirke“ har lang-
det største Antal Præster. Dis-
se har alle aflagt den danske
Folkekirkes Præsteløfte.
„Den forenede Kirke“ er lige-
som den langt overvejende Del
af den amerikansk-lutherske Kir-
ke bekendelsestro med en Styr-
ke og Kraft paa det Punkt, som
er ganske ukendt herhjemme.

kelig fastholder den lutherske
Kirkes Bekendelsesgrundlag og
kræver det gennemført ved en
redelig Aflæggelse af det tilsvan-
dede Præsteløfte.

Altsaa: Hvad „Den forenede
Kirke's Præster angaar, er Præ-
steløftet ingen Hindring. Tvært-
imod! — dets Afskaffelse vil ri-
meligvis vise sig at være det.

H. O. Frimodt Møller,
Sognepræst i Kirkehelsingø,
Sok. i Ud. i Danmark for „Den
forenede danske evang.-lutherske
Kirke i Amerika.“

N. Dakota Kreds Hed- ninge Missionsforening.

afholdt sit Aarsmøde i Kenmare,
6. Januar, 1920. Det aabnedes
med Højmesse-gudstjeneste, hvor
Pastor J. Knudsen prædikede
over Matth. 28, 18—20. Det
første vi lægger mærke til, er
det, at den talende præsenterte
sig for os som den, der har Alm-
magt, ikke blot i Himlen, men
ogsaa paa Jorden; thi kun
naar han faar Almagt i sit Folks
Hjærter her paa Jorden er det,
at hans store Kongestanke, Verdens
Frelse, virkeliggøres. At
drive Hedningemission er for et-
hvert troende Menneske en nød-
vendig Lydigeheds handling, hvis
vi vil være Jesu Venner, se Joh.
15, 14. Ja ikke blot hans Ven-
ner, men hans aandsfyldte Ven-
ner, se Ap. Ger. 5, 32. Her er
vist Anledning til at tænke paa
den indre Forbindelse mellem
Hedninge Mission og den Klage
over Aandstørhed og Fattigdom,
man saa ofte hører om og erfa-
rer. Og at drive Hedninge-Mis-
sion har Indflydelse paa vort
Bønneliv. Der klages saa ofte:
Vi mærker ikke eller oplever ikke
Bønnehørelse; det skulde vel
ikke være fordi du glemmer
Hedningemissionssagen? glemmer
at gøre det, han har befaleet.
Husk 1. Joh. 3, 22: Hvad vi
bede om, det skulde vi faa; thi
vi holder hans Bud og gør det,
som er ham velbehageligt. Men
vi maa drive Hedninge Mission,
ikke blot fordi det er Gud vel-
behageligt, og vi trænger til den
deraf kommende Velsignelse;
men ogsaa paa Grund af Hed-
ningernes Nød. En Missionær har
sagt: „Kun et eneste Blik ind i
Indiens Nød, og du er Missio-
nær.“ Ja, et eneste Blik ind i
Børnernes, Kvindernes, de gam-
le og de syges Nød. Lidelser og
Trængsler i Indien vil omskabe
dine Tanker om dit Ansvar over-
for dem. Kun Kainsindet siger:
„Er jeg min Broders Vogter?“
Se Japans Nød, hvor Børn i Tu-
sinder vis løber omkring snavsede,
forsultede, frysende, fulde af
Saar og Bylder, Genstand for
mindre Omsorg end Svinene hos
en god Farmer her hos os. Se Ja-
pans unge nedskunkne i Mate-
rialisme og bundne i Usædelig-
hedens Lænker. Se Japans Dø-
tre, der sælges som Slaver til
den højst bydende til Utugtshu-
sene. Tænk saa paa, at du, der
er et troende Menneske, du kun-
de hjælpe til at bringe saadanne
Sjæle Bud om den Frelser,
der magter at rive dem ud af
Mørkets Lænker.

Jesus siger: „Gaar ud og gør
alle Folkeslagene til mine Dis-
ciple.“ Det synes at være et al-
mindeligt Kald til Hedninge-
missions Arbejde; hvor der ikke er
et specielt Kald til en anden
Gerning i Guds Husholdning. Vi
ser i Ap. Ger. det 13. Kapitel
Guds Kald til Menigheden til
at udsende og drive Mission
blandt Hedninger, og i Ap. Ger.
det 8. Kapitel ser vi almindelige
Menighedsmedlemmer at drive
Hedninge Mission, da Forfølgelse
kom i Jerusalem, alle und-
tagen Apostlene drives ud at
forkynde Evangeliet, Vers 1—
4, og Jesus følger til: Se, jeg
vil være med eder alle Dage, og
dette Løftes Indfrielse erfares
atter og atter af dem, der lyder
ham i at udsende saavel som af
dem, der lader sig udsende som
Tjenere af ham, der har Almagt.
Skal vi bevare Retten til at
kalde ham vor Herre, da maa vi
gøre det, han befaler, Luk. 6,

46. Vi maa være med, først i
Forbøn. Jesus bad: „Herre, send
Arbejdere ud,“ og han sidder i
Dag ved Faderens højre Haand,
bedende for denne Sag. Kun ved
at arbejde med i Bøn for Hed-
ningernes Frelse, er vi i det
Stykke, Jesu sande Medarbejdere.
Dette fører os til det næste,
der maa gøres, nemlig at ofre,
thi den Sag, vi beder for, den
faar vi saa kaer, at vi gerne bringer
Ofre, ikke blot Penge det
er nødvendigt, absolut nødven-
digt; men ikke det største. Der
er noget endnu større, og det
er at ofre sig selv eller sine
Børn til denne velsignede Gern-
ing. Vis dine Børn denne Gern-
ings Kærlighed, vis dem, at der
er intet saa stort i denne Ver-
den som at tjene, og at der er
ingen større, vi kan tjene, end
ham, der har al Magt i Himlen
og paa Jorden. Vis dem, at Guds
Almagt og Visdom staar til deres
Raadighed. Hold Missions Lite-
ratur til dine Børn; lad Mis-
sions Litteratur være som aabne
Vinduer ud til Hedningemissions
Marken. Det vil da ikke være
længe, før de som Paulus selv
ser den makadoniske Mand og
hører Råabet: Kom over
og hjælp os! Dit Barn, din Søn,
eller Datter vil da snart en
stille Aftenstund komme hen til
dig og sige: „Jeg synes, det er,
som Jesus siger, at han vil bruge
mig i sin Gerning.“ Far eller
Mor, maa jeg prøve — maa
jeg gaa —? Velsignet Stund, da
du velsignede lægger dine Hæn-
der paa Sønnens eller Datterens
Hoved og siger: Ja, gaa med
Gud! og sammen med din Søn
eller Datter kan takke Gud for
en saadan Naade; thi da er der
en tredje til Stede, som følger
et Ord til og han siger: „Se, jeg
vil være med dig alle Dage ind-
til Verdens Ende. Amen.“

Forretningsmødet om Efter-
middagen med Skriftlæsning og
Bøn. Pastor A. Hofgaard valg-
tes til Mødets Ordstyrer. Forman-
dens, Pastor E. R. Andersen's
Rapport oplæstes og godkendes,
ligesaa Sekretærens. Derefter op-
læstes Kassererens Regnskab, der
viste en Indtægt Overskud til
Dato af \$674.96. Den godkendes.
Af Foreningens Midler uddeltes
200 Dollars som Hjælp til at kø-
be en Byggegrund i Dairi, Ja-
pan, og 100 Dollars som Hjælp
til et Børnehjem sammesteds,
samt 200 Dollars til Japanmissionen.
100 til Indianer Missionen
og 100 til Santalmissionen, ialt
700 Dollars. Da Pastor E. R. An-
dersen indsendte sin Resignation,
valgtes Pastor Hofgaard til Fore-
ningens Formand. Mr. L. C.
Christensen til Næstformand, Pas-
tor J. Knudsen til Sekretær,
Mr. Iver Sørensen til Kasserer.
Som 5. Medlem valgtes Mr. Mar-
tin Olsen. Efter Valg af Hjæl-
pekasserere i de enkelte Menig-
heder valgtes Mr. Henning Kamp
og Mr. Jens Morten til Reviso-
rer. Om Aftenen holdt Pastor
Magnussen et godt og interes-
sant Hedninge-Missionsforedrag.
Saa er da dette Aars Arbejde
afsluttet, og det er saa vor Bøn,
at Herren vil velsigne vort Ar-
bejde i North Dakota Kreds og
velsigne disse Gaver og lade dem
bringe Bud om, at Gud ikke
glemmer eder derude i det fjer-
ne, men er med eder — og vil
være med eder alle Dage.

12. Marts, 1920.
Kenmare, R. 1, N. Dak.,
J. Knudsen, Sekr.

Til Oplysning.

Skolekomiteens Rapport skal
nok komme. Vi undres ikke over,
at man ud over Samfundet ven-
ter med Længsel efter at se den
paa Tryk; det gør vi selv. Past.
Kjeller skriver: „Man har ikke
let ved at forstaa, af hvad Grund
denne Komite ikke har taget
Hensyn til Aarsmødets Bestem-
melse: Denne Komite rapporte-
rede inden 1. Marts 1920 gennem
Samfundets Blade.“ Det lyder
næsten, som man paa Forhaand
ved, at der maa være en slet
Bevæggrund — mildest talt
Efterladenhed. Lad mig blot op-

lyse, at min Hustru laa til Sengs;
Influenza synes ikke at tage
Hensyn hverken til vore eller
Aarsmødets Bestemmelser. Af den
Grund kunde jeg ikke rejse hjem-
me fra til den bestemte Tid. Her-
til kommer saa, at Komiteens
Forretningsudvalg mener, at vi
bør gennemgaa Rapporten end-
nu en Gang. Naar saa Rapporten
kommer, tag saa Tid til rolig
Overvejelse. Enten man regner
os (Syvmandskomiteen) for
„Specialister“ „Fagmænd“ eller
for Folk, der holder Auktion
over Samfundets Ejendom — der
handler med „hvide Elefanter“
— og fører, som man kunde ven-
te af den Slags Folk, bliver Sko-
lesagen alligevel vor største
Opgave, som Samfundet, der
ofte undret mig, hvor mange E-
genskaber der kommer til Syne
hos en Mand, blot han bliver
valgt til et eller andet i Sam-
fundet. Jeg tænker da gerne,
det maa være gaaet mig, som
Erik Bøgh skriver, „Som Kon-
gen ud i Babels Rige, min Æsel-
agtighed slog ud“ — „nu er jeg
da i alt, hvad jeg før var halvt
om halvt, et rigtigt Æsel.“ Pastor
Scott skrev en Gang „Her-
ren har endnu Brug for Æseler-
ne.“ Saa det er da een Trøst.

Erbødigst
H. W. Bondo.

VIDNESBYRD.

Jeg gik til Kirke en Søndag
Eftermiddag. Det sker for Res-
ten ikke saa sjældent. Uden for
Kirken talte jeg 49 Automobiler.
Jeg antager, at de havde kostet
gennemsnitlig 1000 Doll. hver.
I Kirken var der cirka 400
Mennesker. Disse Mennesker var
uden Undtagelse vel klædte. Jeg
holder for rimeligt at hver havde
gennemsnitlig 100 Dollars
værd af Klæder paa Kroppen.
Altsaa 49.000 Dollars værd af
Automobiler og 40.000 Doll. værd
af Klæder.

Som jeg sad der, kom jeg til
at gøre Sammenligning. Kirken
var som yderst tarvelig. Det var
fortalt mig, at den var assureret
for tolv Hundrede Doll., men at
det var mere, end den kostede,
da den, for mange Aar siden blev
bygget. Gulvet var sunket op ad
Midten, saa det var op ad
Bakke, imod Alteret. Der kunde
ikke findes en Tanke af Arkite-
ktur, syntes det mig, noget
Steds.

Jeg har hørt det, jeg har og-
saa troet det, at der er to Slags
Vidnesbyrd. Det med Munden
og det i Handlingen.
Jeg ved, at der i den Kifte
var mange, som vilde aflægge
det Vidnesbyrd med Munden, at
Guds Rige var deres bedste Del,
Guds Hus deres kæreste Sted.
Det koster saa lidt, det Vidnes-
byrd. Skulde man nu til at vid-
ne paa den sidste og mere over-
bevisende Maade, i Handlingen,
det vilde jo koste mere. Jeg men-
ner at bygge en Kirke, der var
i nogen Maade tidssvarende. Mon
det ikke vilde forøge Kraften
af det mundtlige Vidnesbyrd, om
disse Kristne, med de mange Au-
tomobiler og de fine Hjem og de
fine Klæder, skulde vise i Hand-
lingen, at de virkelig tænker no-
get af deres Guds-Hus?
Lejlighedsvis.

DANMARKS KORRESPON- DANCE.

København, Febr., 1920.
Den spanske Pest.
Det viste sig, at vore Læger
tog grundigt fejl, da de profete-
rede ved Epidemien Genop-
blussen, at den dennegang vilde
blive meget mildere end sidst.
Som en hurtigt voksende Storm
steg Epidemien paa en Ugestid
til en Højde, mod hvilken den
i Fjor ved samme Tid var næ-
sten beskeden. Der var Dage,
hvor 200 Hospitalsindlæggelser
fandt Sted, og Dødelighedspro-
centen var forleden oppe paa
18.
Og stadigvæk har Myndighe-
derne intet alvorligt foretaget

sig for at hæmme Sygdommens
Udbredelse. For det at „henstil-
le“ til Folk, at de holder sig
borte fra Baller etc., er jo no-
get ret overflødigt, eftersom de er
forsigtige nok af sig selv og
med Epidemien i Fjor vi mente
kunde finde paa det, og overfor
de lige glade — der efter de
sidste 5 Aars Foreteelser er i
Flertal i Hovedstaden — nyttige
saadanne Henstillinger ikke. Det
viser sig da ogsaa, at Mader og
Privatballer foregaar uhindret,
og at Biografteatre og Spørvo-
ne er ligesaa fyldte som før. Syg-
dommen indfandt sig. Og for at
gøre Folk rigtig modtagelige for
Influenza har Regeringen nu be-
sluttet, at Teatre og Kafeer kun
maa være opvarmede til 12 —
tolv — Grader af Hensyn til
den truende Kulsituation. Dette
er jo en indirekte Maade at luk-
ke disse Lokaler paa, eftersom
mange Folk ved nok kvier sig
ved at sidde og fryse, naar de
er gaet ud for at moer sig. Og
saa har Staten derved opnaaet
at lukke Smittestederne uden at
der kan stilles Krav til den om-
Erstatning; noget saadant vilde
nemlig sikkert ske, dersom Myn-
dighederne beordrede Lukning af
Hensyn til Epidemien. —

Bladernes Dødsannonce — Spal-
ter vrimler saa ogsaa med Kund-
gørelser om Dødsfald — de Fø-
lewske Blade havde saaledes for-
leden Morgen 12½ Spalte Døds-
annoncer! Og flere af dem med-
delte om to Medlemmer af samme
Familie, Moder og Søn, to
Søskende o.s.v. Begravelserne be-
gynder tidligt paa Dagen, for
at Præsterne kan overkomme Ar-
bejdet, Læger og Sygeplejers-
sker er ved at segne — hvordan
skal det ende?

Ved Siden af den saakaldte
spanske Syge har vi haft Besøg
af en anden Epidemii — den
australske Sovesyge, omdet i et
langt beskednere Omfang.
Indtil Slutningen af Januar
var der ifølge Sundhedsstyrel-
sens Opgørelse konstateret 28
Tilfælde her i Landet af denne
Hjernesygdom, første Gang i Ju-
li Maaned i Fjor. Heraf fore-
kom de 5 Tilfælde i København, 7
i Provinsbyerne og 17 paa
Landet; Sygdommen angreb al-
le, lige fra 5 Aars Børn til 55-
aarige Voksne.
En af Patienterne — en Of-
ficer — døde efter 10 Dages
Forløb, en anden, en Kvinde, ef-
ter en Maaned. To blev raske
efter 18 Dages Forløb, og en Pa-
tient laa i mange Maaneder.

Den uhyggelige Sygdom be-
gynder med Skelen som Følge
af Lammelse af Nerverne til Øje-
musklerne; ogsaa andre Mus-
kelnerver i Legemet lammes,
saaledes i Ansigtet og i Fordøj-
elsesorganerne. Efter faa Dages
Forløb begynder en dødlignende
Søvn, men Patienten har ingen
Smerter og kun ringe Feber.
Lægerne mener, at denne u-
hyggelige Hjernesygdom ikke er
smitsom, og at den intet har med
den rasende Influenza at gøre.
Og da den altsaa kun har vist
sig i et begrænset Antal Tilfæl-
de, tør man jo haabe, at den vil
vedblive at indtage en beskeden
Plads i Sundhedsstyrelsens Be-
retninger.

Dyrtiden.

Støt og sikkert bevæger Pri-
sniveauets Kvægsilvssøjle sig op-
ad i Befolkningens Livsform-
denheds-Termometer. Den af nai-
ve Sjæle imødesete Prisnedgang
efter Krigen er ganske udeble-
ven, Vanskelighederne med Hen-
syn til Kul og Koks er snare-
re blevet større, og det bliver
næppe godt, før Tyskerne bliver
kede af deres Revolutionstilbøj-
ligheder og gaar i Arbejde, og
før Rusland falder til Ro. Det
er jo i Øjeblikket Amerika, der
dirigerer Europa, alle Pengene
gaar derved, og det er derfor
begribeligt, men ikke hyggeligt,
at Dollars'en for Tiden paa Kø-
benhavns Børs noteres i næsten
7 Kroner, medens den tyske
Mark staa i 7 Øre! Maaske
fryder denne Kendsgerning en
Amerikaners Hjerte, men her er